

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

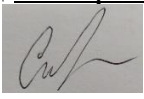
СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ МАРКЕРИ КОМУНІКАЦІЇ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (французька). Переклад
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	I
Семестр	I

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання кафедри
романських мов та інтерлінгвістики
№ 1 від 28 серпня 2020 року

Завідувач кафедри  О. В. Станіслав

Луцьк 2020

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1. Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 3	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова та література (французька). Переклад Магістр	вибіркова
Денна форма навчання		Рік підготовки: 1
Кількість годин/кредитів: 90/3		Семестр: 1
		Лекції: 16 год.
ІНДЗ: немає		Семінари: 14 год.
		Самостійна робота: 54 год.
		Консультації: 6 год.
		Форма контролю: залік
		Мова навчання: французька

Таблиця 1.2. Заочна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 3	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова та література (французька). Переклад Магістр	вибіркова
Заочна форма навчання		Рік підготовки: 1
Кількість годин/кредитів: 90/3		Семестр: 1
		Лекції: 10 год.
		Семінари: 6 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота: 62 год.
		Консультації: 12 год.
		Форма контролю: залік
		Мова навчання: французька

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Андрієвська Вікторія Валеріївна
-------------------------------	---------------------------------

Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри романських мов
Контактна інформація	andriievskaviktoriia@gmail.com
Розклад занять	https://bit.ly/2zwjYOF
Розклад консультацій	Згідно з розкладом, затвердженим кафедральним розписом

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Соціолінгвістичні маркери комунікації» має теоретико-практичний характер і входить до циклу навчальних дисциплін професійної підготовки. *Предметом* вивчення навчальної дисципліни є основні теоретичні проблеми соціолінгвістики, практичні їх вирішення та методи аналізу. Зосередження на проблемі соціолінгвістичних маркерів комунікації зумовлена необхідністю поглиблення теоретичних знань студентів і практичного їх використання під час аналізу художнього або публіцистичного тексту, а також міжкультурної комунікативної ситуації.

Програма навчальної дисципліни складається із 2 змістових модулів:

1. *Соціолінгвістика: основні поняття, методи та проблеми.*
2. *Соціолінгвістичні маркери: визначення, типи та класифікація.*

2. Пререквізити. Підґрунтям для вивчення навчальної дисципліни «Соціолінгвістичні маркери комунікації» є врахування цілісного та системного наукового світогляду з використанням знань в сфері загального мовознавства та культурознавства. У вивченні дисципліни застосовуються знання, отримані з практики основної іноземної мови (рівень $\geq B2$), фонетики, граматики, лексикології та стилістики основної мови, а також освітніх компонентів «Лінгвокраїнознавство країн основної мови», «Загальне мовознавство», «Соціолінгвістика» та «Основи теорій мовної комунікації».

Постреквізити. Здобуті знання та уміння з навчальної дисципліни будуть необхідними для вивчення таких навчальних курсів: «Міжкультурна комунікація», «Риторика та комунікативні стратегії перекладача», «Французька мова для спеціальних цілей».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. У світі культурного і мовного багатоголосся важливим є чітке розуміння розмежування мовної норми та відхилення від неї із врахуванням соціальної ідентичності учасників міжкультурної комунікації задля толерантного спілкування та забезпечення

максимального порозуміння. *Метою* викладання навчальної дисципліни «Соціолінгвістичні маркери комунікації» є поповнення фундаментальних теоретичних знань студентів, які вони отримали протягом навчання на бакалавраті, а також формування у них лінгвістичної компетенції з таких основних питань: соціолінгвістичні чинники мовленнєвої комунікації, соціальна і мовна ідентичність учасника міжкультурного спілкування, варіативність і девіативність мови та поняття мовної норми, реєстри мови та суспільно-професійні сфери її вживання.

Основними *завданнями* вивчення навчальної дисципліни є: ознайомити студентів із основними поняттями соціолінгвістики; розширити понятійний апарат французької мови; обґрунтувати основні положення, правила та винятки стосовно норми сучасної французької мови; представити закони та тенденції розвитку французької мови в зв'язку із соціальними змінами; розвивати філологічну ерудицію студента; навчити студентів і надати їм можливість використовувати лекційний матеріал та практичні навички, здобуті на семінарських заняттях для написання курсових і дипломних робіт з лінгвістики.

4. Результати навчання (компетентності). Виконання завдань курсу дозволить студентові отримати такі результати та оволодіти такими компетентностями: здатність оперувати основними поняттями та термінологією соціолінгвістики; уміння аналізувати комунікативну ситуацію крізь призму основних соціолінгвістичних теорій і практик; уміння аналізувати мовний матеріал у рамках соціолінгвістичного підходу; здатність виокремлювати соціолінгвістичні маркери в тексті та обґрунтувати їх уживання; усвідомлення поваги до різноманіття культур; розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних суспільних сферах (жанрово-стильова диференціація мови); здатність гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, у різних реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; володіти соціо-культурними конвенціями спілкування в іншомовному соціумі.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2.1. Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Конс.	*Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. <i>Соціолінгвістика: основні поняття, методи та проблеми</i>						
Тема 1. Соціолінгвістика: предмет, об'єкт і базові поняття.	15	2	2	10	1	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 2. Категорії соціолінгвістики.	15	2	2	10	1	ДБ = 3 ДС = 2 Т = 5

Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	20	2	15
Змістовий модуль 2. <i>Соціолінгвістичні маркери: визначення, типи та класифікація</i>						
Тема 3. Варіативність французької мови.	21	4	4	10	1	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 4. Веікулярні та вернакулярні форми існування мови. Соціальна і територіальна варіативність мови.	21	4	4	12	1	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 5. Соціальні аспекти мовленнєвої поведінки.	18	4	2	12	2	ДБ = 3 ДС = 2 Т = 10
Разом за змістовим модулем 2	60	12	10	34	4	25
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Реферативне повідомлення із однієї теми самостійного опрацювання.						20
Конспект лекцій						10
Підсумковий тест						30
Загалом за підсумковий контроль						60
Всього годин / балів	90	16	14	54	6	100

*Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести.

Таблиця 2.1. Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Конс.	*Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. <i>Соціолінгвістика: основні поняття, методи та проблеми</i>						
Тема 1. Соціолінгвістика: предмет, об'єкт і базові поняття.	14	2	-	10	2	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 2. Категорії соціолінгвістики.	18	2	2	12	2	ДБ = 3 ДС = 2 Т = 5
Разом за змістовим модулем 1	32	4	2	22	4	15
Змістовий модуль 2. <i>Соціолінгвістичні маркери: визначення, типи та класифікація</i>						
Тема 3. Варіативність французької мови.	21	2	2	14	3	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 4. Веікулярні та вернакулярні форми існування мови. Соціальна і територіальна варіативність мови.	21	2	2	14	3	ДБ = 3 ДС = 2
Тема 5. Соціальні аспекти мовленнєвої поведінки.	16	2	-	12	2	ДБ = 3 ДС = 2

						T = 10
Разом за змістовим модулем 2	58	6	4	40	8	25
Загалом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Реферативне повідомлення із однієї теми самостійного опрацювання.						20
Конспект лекцій						10
Підсумковий тест						30
Загалом за підсумковий контроль						60
Всього годин / балів	90	10	6	62	12	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Види завдань/Дискусійні питання
1.	Опрацювання лекцій.
2.	Підготовка реферативних повідомлень до практичних занять.
3.	Ознайомлення з основними теоріями та працями сучасних науковців з соціолінгвістики.
4.	Підготовка до поточного та підсумкового тестування.
5.	Визначення та завдання макро- та мікросоціолінгвістики. Поняття ідіолект. Мова і гендер.
6.	Порівняння мовної ситуації в Україні та Франції.
7.	Наведіть приклад екzogлосної збалансованої мовної ситуації.
8.	Порівняйте мовну ситуацію в умовах моно- та білінгвізму.
9.	Мовна інтерференція. Приклади мовної інтерференції на різних рівнях мови.
10.	Відмінності між поняттями мовної та комунікативної компетенції мовця.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Усі види діяльності студента, вказані у програмі та силабусі навчальної дисципліни «Соціолінгвістичні маркери комунікації», підлягають оцінюванню. Основні види роботи включають опрацювання матеріалів лекцій для участі в обговоренні дискусійних питань та виконання поточного тематичного тестування, роботу із довідковими джерелами для участі у дебатах на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи тощо. Максимальна кількість балів за поточне оцінювання із 2 змістових модулів становить 40 балів. Розподіл балів див. у Розділі III п. 5 силабусу Форми контролю/бали.

Оцінювання видів робіт студента і розподіл балів укладено таким чином, аби дозволити студентові бути максимально мобільним і гнучким в організації навчання. Так у разі відсутності студента на лекційному занятті він представляє конспект лекції та проходить тестування із відповідної теми (якщо таке є не складене); на практичному (семінарському) занятті – студент готує повідомлення із трьох питань, винесених на обговорення під час семінарського заняття чи практичне завдання до нього, у письмовій формі.

Усі види роботи, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком, передбаченим розкладом на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи (див. таблицю у Розділі III п. 5 Форми контролю/бали).

Учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися навчальної етики, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися / повідомляти викладача про зміни індивідуального графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою навчальної дисципліни.

У питанні академічної доброчесності студент зобов'язаний вказувати джерела, якими послуговувався, та додавати їх список до кожного виду роботи.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль включає представлення студентом конспектів лекцій, виконання підсумкового тесту та підготовку реферативного повідомлення із обраної теми у письмовій формі. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль становить 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати/покращити свої бали. У разі незадовільної оцінки за підсумковий тест чи її відсутності – (пере)скласти його. Усі умови до-, пере-, складання відповідних видів робіт обумовлюються студентом та викладачем не пізніше, ніж за 5 (п'ять) днів до дати заліку згідно з розкладом.

Усі види роботи, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком, передбаченим розкладом на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи (див. таблицю Розділі III п. 5 Форми контролю/бали).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

а) Основна література

1. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика : навч. посіб. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток Лтд», 2007. 360 с.
2. Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики : Соціолінгвістичний напрям у мовознавстві. Львів, 2008. 432 с.
3. Bulot T., Blanchet P. Introduction à la sociolinguistique Editions des Archives Contemporaines, 2013. 166 p.

б) Додаткова література

1. Мовна політика та мовна ситуація в Україні : Аналіз і рекомендації / за ред. Юліане Бестерс-Дільгер. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 363 с.
2. Новое в лингвистике. Москва : Наука, 1975. Вып. 7 : Социоллингвистика. 486 с.
3. Словарь социоллингвистических терминов / В. А. Кожемякина, Н. Г. Колесник, Т. Б. Крючкова и др. Москва : Институт языкознания РАН, 2006. 312 с.
4. Соціолінгвістичні студії / за заг. ред. Л.О. Ставицької. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2010. 288 с.
5. Aménagement du français dans le monde. URL : www.tlfq.ulaval.ca.
6. Bilas A. Dictionnaire du français argotique et populaire. Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2010. 176 с.
7. Doppagne A. Les régionalismes du français. Paris : Duculot, 1978.
8. Gadet F. Recherches récentes sur les variations sociales de la langue. *Langue française*. N°9 : Linguistique et société. 1971. P. 74–81.
9. Les facteurs sociolinguistiques d'évolution et de variation du français. URL : www.linguistes.com/externes/sociolinguistique/html.
10. Romaine S. Language in Society : An Introduction to Sociolinguistics. Oxford University Press, 1994. 235 p.